

ČLANOM STROKOVNEGA SVETA ZA PRESKRBO S KRVJO

Številka: 013-5/2024
Datum: 29. 5. 2024

Zadeva: Zapisnik 2. redne seje Strokovnega sveta za preskrbo s krvjo v letu
2024 z dne 29. 5. 2024

PODATKI O SESTANKU:

Datuma sestanka: 29. 5. 2024 s pričetkom ob 8.30 uri	Ministrstvo za zdravje, Štefanova 5, Ljubljana
---	--

Dnevni red 2. redne seje Strokovnega sveta za preskrbo s krvjo (v nadaljevanju: SSPK) v letu 2024:

1. Ugotavljanje sklepčnosti.
2. Pregled in potrditev predloga dnevnega reda 2. redne seje SSPK v letu 2024.
3. Predlog potrebnih zalog zdravil iz krvi in potrebnih medicinskih pripomočkov za potrebe izvajanja transfuzijske dejavnosti na letni ravni za potrebe blagovnih rezerv – poročča doc. dr. Peter Poredoš, dr. med.
4. Predlog programa povečanja zbiranja plazme za doseganje večje samozadostnosti zdravil iz slovenske plazme - poročata Polonca Mali, dr. med. med. in Irena Razboršek, dr. med.
5. Predlog reorganizacije transfuzijske dejavnosti v Sloveniji z namenom ustanovitve enovite transfuzijske službe – poročata Miha Mohorko, univ. dipl. prav. PDI in prim. Irena Bricl, dr. med.
6. Pobude in vprašanja, razno.

PRISOTNI: Irena Bricl, Irena Razboršek, Marko Cukjati, Jernej Gjerek, Gašper Jeras, Natalija Lehner, Polonca Mali, Peter Kavčič, Peter Poredoš.

OPRAVIČENO ODSOTNI: Ksenija Oman, Cvetka Tomin.

POVABLJENI: Miha Mohorko, ZTM.

Ad. 1: Ugotavljanje sklepčnosti

**Sklep št. 1:
Ugotovljena je sklepčnosti.**

Ad. 2: Pregled in potrditev predloga dnevnega reda 2. redne seje SSPK v letu 2024

**Sklep št. 2:
Člani SSPK soglasno potrdijo predlog dnevnega reda 2. redne seje SSPK v letu 2024.**

Ad. 3: Predlog potrebnih zalog zdravil iz krvi in potrebnih medicinskih pripomočkov za potrebe izvajanja transfuzijske dejavnosti na letni ravni za potrebe blagovnih rezerv – pripravila Blaž Ličen, mag. farm. in doc. dr. Peter Poredoš, dr. med., poroča doc. dr. Peter Poredoš, dr. med.

Člani SSPK so se seznanili s predlogom potrebnih zalog zdravil iz krvi in potrebnih medicinskih pripomočkov za potrebe izvajanja transfuzijske dejavnosti na letni ravni za potrebe blagovnih rezerv. Predstavitev in gradivo v prilogi.

Polonca Mali kot dodaten argument za podporo predloga izpostavi podatek, da so albumini in humani imunoglobulini na listi kritičnih zdravil EMEA (sklic 1 v prilogi).

**Sklep št. 3:
SSPK potrjuje predstavljen predlog potrebnih zalog zdravil iz krvi in potrebnih medicinskih pripomočkov za potrebe izvajanja transfuzijske dejavnosti na letni ravni za potrebe blagovnih rezerv iz dne 26. 4. 2024, za tekoče leto.**

Po izvedeni predstavitvi Jernej Gjerek MZ pojasni naslednji korak, in sicer, da MZ Blagovnim rezervam preda predstavljen predlog. Peter Poredoš doda, da je v predlogu navedena obnovitev seznama na pet let, Jernej Gjerek pa pojasni, da mora SSPK v skladu s pravilnikom ta seznam vsako leto vsaj pregledati.

Ad 4: Predlog programa povečanja zbiranja plazme za doseganje večje samozadostnosti zdravil iz slovenske plazme – pripravili in poročata Polonca Mali, dr. med. in Irena Razboršek, dr. med.

Člani SSPK so se seznanili s predlogom programa povečanja zbiranja plazme za doseganje večje samozadostnosti zdravil iz slovenske plazme. Predstavitev in gradivo v prilogi.

Po izvedeni predstavitvi Natalija Lehner izrazi podporo predlogu, izpostavi pa, da jo skrbi bližina Avstrije in finančno plačilo za krvodajalstvo, ki ga ta zagotavlja. Irena Razboršek pojasni, da na evropskih tleh še nikoli ni bilo tako izrazito poudarjena dolžnost transfuzijskih služb (uredba), da krvodajalstvo organizirajo s poudarkom, da je to brezplačno. Meni, da se tudi zavest v Sloveniji počasi spreminja.

Poredoš pove, da klinična stran predlog podpira že z vidika samooskrbe. Vpraša zakaj so ZDA toliko boljše od nas. Polonca Mali odgovori, da imajo ZDA plačljiv sistem, mi pa da si prizadevamo za neplačljiv sistem z namenom zagotavljanja varnega in odgovornega krvodajalstva. To je tudi razlog, da se toliko sredstev tudi v predlogu predloženega nacionalnega programa samooskrbe z zdravili iz krvi porabi za promocijo krvodajalstva.

Jernej Gjerek MZ izpostavi, da bo potrebno razmisliti, kaj bomo krvodajalcu ponudili v zameno, npr. povračilo stroškov. Doda, da je samozadostnost pomembna, hkrati pa se moramo zavedati,

da ne gre ta tržno dejavnost, zato ne sme biti posebno drugačnega plačila, zgolj ev. povračilo stroškov.

Peter Kavčič doda, da razdelilnik, ki ga pripravi MZ poskrbi, da se slovenska zdravila iz krvi porabijo, manjko pa moramo dokupiti iz tujine. Izpostavi težavo, da slovenski trg ni zanimiv za ponudnike, in poudari, da že zato ne smemo biti odvisni o tujine. Meni, da je zagotovitev samozadostnosti na tem področju edini način, da se izognemo tveganju pomanjkanja in motene oskrbe bolnikov. Jernej Gjerek se strinja s povedanim in izpostavi, da je samozadostnost ključnega pomena.

Irena Razboršek pojasni, da iz 20.000 litrov letno dobimo 40%, za samozadostnost pa potrebujemo 80%. Zaveda se, da so številke visoke in izpostavi, da lahko v roku petih let to dosežemo le tako, da oblikujemo ekipo, ki se bo izključno ukvarjala s tem programom za polni delovni čas.

Gašper Jeras MZ zastavi vprašanje, koliko v odstotkih več krvodajalcev potrebujemo za izpolnitev cilja. Polonca Mali odgovori, da imamo v Sloveniji 1 mio prebivalcev primernih za darovanje krvi (18-65 let), od tega jih kri daruje 5%, redno daruje 62-65 tisoč oseb. Potrebujemo torej povečanje na 8-10%.

Miha Mohorko izpostavi, da naša blagajna krije samo delovno aktivne prebivalce (krvodajalce) v Sloveniji, ne nagovarjamo pa tistih, ki so zaposleni v tujini, npr. v Avstriji ter doda, da bi mogoče morali razmisliti tudi o nagovarjanju teh oseb, kot tudi ostalih.

Sklep št. 4:

SSPK podpira predstavljen predlog in predlaga vzpostavitev Nacionalnega programa samooskrbe z zdravili iz krvi RS z zbiranjem plazme z namenom povečati oskrbo pacientov v RS z zdravili iz krvi iz lastnih virov (to je plazme zbrane v RS od prostovoljnih neplačanih krvodajalcev), ki je strateško pomembna in nujna za državo.

Sklep št. 6:

Končni predlog Nacionalnega programa samooskrbe z zdravili iz krvi v RS z zbiranjem plazme oblikuje ZTM in ga predložil v obravnavo Zdravstvenemu svetu.

Ad. 5: Predlog reorganizacije transfuzijske dejavnosti v Sloveniji z namenom ustanovitve enovite transfuzijske službe – pripravila Miha Mohorko, univ. dipl. prav. in prim. Irena Bricl, dr. med., predstavi Miha Mohorko, univ. dipl. prav.

Člani SSPK so se seznanili s predlogom ZTM po vzpostavitvi enotne transfuzijske službe. Predstavitev in gradivo v prilogi.

Ob koncu predstavitve Miha Mohorko pove, da je platno v rokah MZ in izpostavi sklep MZ z dne 22. 2. 2024, kjer je v okviru imenovane delovne skupine med UKC Ljubljana in ZTM že bil sprejet sklep »5.MZ začne aktivnosti v smeri vzpostavitve enotne transfuzijske službe.«.

Polonca Mali meni, da bi reorganizacija pozitivno vplivala tudi na področje zbiranja, informiranja, organiziranja krvodajalcev, kjer se srečujejo z veliko izzivi. Meni, da bi se poenostavilo tudi vodenje zalog, evropska naročila med. pripomočkov in aparaturo, prihranili bi denar, ki bi ga lahko tako porabili za raziskave.

Peter Poredoš meni, da je Slovenija premajhna za razdrobljenost. Izpostavi, da so bile predstavljene zgolj prednosti reorganizacije, zanima ga, kaj so potencialni negativni učinki ter ali je ta predlog usklajen z MB in CE.

Miha Mohorko pojasni, da pretekle izkušnje kažejo, da je združevanje dobra rešitev ter izpostavi, da nikakor ne bi šlo za sovražni prevzem. Doda, da pogovorov z MB in Ce še ni bilo, saj niso želeli prehitovati dogodkov.

Jernej Gjerek poudari, da je naloga SSSP dati mnenja in predloge za ureditev področja, MZ pa mora upoštevati vse vidike. SSPK se mora opredeliti strokovno, nikakor pa se današnje podajanje mnenje na sme smatrati kot dokončna opredelitev. Doda, da je obravnavana tema precej široka in debata o njej sodi za širše omizje.

Polonca Mali doda, da praksa iz tujine (Makedonija, Nizozemska) kaže, da je poenotenje boljša rešitev, ki ima več pozitivnih kot negativnih učinkov.

Gjerek pojasni, da MZ razmišlja o poenotenju, izpostavi pa, da bo MZ govorilo z vsemi ključnimi deležniki. Znova pove, da je SSPK posvetovalni organ, katerega naloga je podati mnenje oziroma usmeritev.

Natalija Lehner pojasni, da je reorganizacija velika in pomembna zadeva, ki pa ni enostavna. Če bi bila enostavna, bi se o tem že dogovorili naši predhodniki. Izpostavi, da se bo glasovanja o predlogu danes vzdržala ter doda, da skozi oči transfuziologa s praktičnimi izkušnjami ne ve, kaj reorganizacija pomeni v praksi, kaj to pomeni za pacienta, zato je potrebno določene stvari bolj natančno opredeliti. V pogovore je potrebno vključiti vodstvo UKC Maribor, SB Celje ter obeh transfuzijskih centrov.

Irena Bricl pojasni, da se je v preteklih reorganizacijah za vsak center pripravila predikcija, prenos pa je trajal pol leta, ni bil narejen na hitro. To vse bi naredili tudi tokrat. Polonca Mali doda, da morata obe strani dobro argumentirati razloge za in proti, Miha Mohorko pa še pojasni, da gre s pravno formalnega vidika za večjo povezanost oddelkov, ne za konkurenčnost in da zato ne bo prišlo do degradacije. Irena Bricl debato zaključi in za konec pove, da bodo to temo obravnavali na prihodnjih sestankih, ki bodo namenjeni prav tej tematiki.

Sklep št. 7:

SSPK se je seznanili s predlogom ZTM po vzpostavitvi enotne transfuzijske službe. Predlog po vzpostavitvi enotne transfuzijske službe je bil z večino ocenjen kot pozitiven.

Sklep št. 8:

SSPK bo o predlogu po vzpostavitvi enotne transfuzijske službe seznanil MZ in mu predal delovno gradivo v preučitev.

Ad. 6: Pobude in vprašanja, razno;

1. Predlog RKS za dvig starostne meje za darovanje krvi na 68 let.

Irena Razboršek poudari, da spreminjanje meril pri izboru kriterijev ne more in ne sme biti politična in arbitrarna, ampak zgolj strokovna odločitev. Pove, da je zgornja meja 65 let (če zdravnik tako oceni, je darovanje možno tudi do dopolnjenega 66 leta) določena že od leta 1980 in doda, da je res, da se je povprečna starost zvišala, ampak hkrati izpostavi, da so neželene reakcije pri starejših osebah večje. Če se država odloči to mejo spremeniti, potrebuje zelo natančno pripravljeno oceno zdravstvenega stanja prebivalstva. Za konec doda, da določena meja ni kratenje, ampak varovanje pravic krvodajalca. (sklic 2 v prilogi)

Predstavnika MZ povesta, da MZ ne nasprotuje mnenju stroke, četudi je bila v preteklosti izražena naklonjenost po spremembah starostne meje. Marko Cukjati pa izpostavi, da imamo organ, ki o tem odloča in to ni SSPK, ampak RSK.

2. Predlog RKS za izdajanje izvida krvne slike za krvodajalce s strani TS.

Irena Razboršek pojasni, da preiskave pred darovanjem krvi in izpolnjen vprašalnik nista nadomestilo za pregled pri osebnem zdravniku in doda, da pošiljanje krvne slike 1x letno na naslov brez dodatnih pojasnil nima vrednosti. (sklic 3 v prilogi)

Gjerek doda, da bi bilo morda vseeno vredno razmisliti o dostopu izvida preko CRPP, saj gre za posameznikove lastne podatke.

→ Irena Bricl glede obeh predlogov povzame, da gre za temi, ki ju mora obravnavati ustrezen strokovni kolegiji.

3. Peter Kavčič na kratko poda poročilo glede izračuna lastnih/stroškovnih cen krvi in krvnih komponent in pojasni, da je ta v zadnji fazi. Doda, da je ZZS posredoval ZTM aneks, s katerimi so se kri in krvne komponente priključile uredbi o izvajanju programa zdravstvenih storitev. S tem je vzpostavljena podlaga za valorizacijo cen krvi in krvnih komponent. Skupaj z MZ se išče način ureditve financiranja ZTM.

4. Okviren termin za naslednjo fizično sejo je jesen 2024.

S spoštovanjem,

Zapisnik pripravila:

Irena Budimir, podsekretarka
Direktorat za zdravstveno varstvo

prim. Irena Bricl, dr. med., spec. transf. med.
Predsednica Strokovnega sveta za
preskrbo s krvjo

Priloge:

- lista prisotnosti,
- predstavitev 1,
- predstavitev 2,
- predstavitev 3.
- sklici na reference

Vročiti:

- članom – elektronsko.